

Nàutica i mort sobtada

La mort sobtada d'origen cardíac és la primera causa de mort al món occidental. L'aturada cardíaca es defineix com la interrupció sobtada, inesperada i potencialment reversible de la circulació i respiració espontànies. En la gran majoria dels casos el cor s'atura com a conseqüència d'un infart agut de miocardi, per bé que existeixen altres possibles causes. En el 90% de les ocasions l'aturada cardíaca es produeix fora dels hospitals, lluny dels mitjans per tractar-la. La incidència de l'aturada cardíaca extrahospitalària és propera a 100 casos per 100.000 persones i per any. En la majoria d'ocasions es tracta de morts prematures i evitables.

Què es pot fer per evitar aquesta tragèdia? Per descomptat, la prevenció és essencial. Un estil de vida saludable (dieta equilibrada i exercici físic moderat i regular), així com el control dels factors de risc circulatori (tabaquisme, diabetis, hipertensió arterial, colesterol, ...) són les millors eines per evitar patir un "atac de cor". Malgrat això, el risc seguirà existint. La mort sobtada aguaita a la volta de la cantonada i la seva possible presentació ens acompanya allà on anem.

Està perfectament establert que, davant d'una aturada cardíaca, l'actuació immediata (en els 3-5 primers minuts) és essencial per aconseguir salvar la vida de qui l'ha patit. És evident que els Sistemes d'Emergències Mèdiques, per molt ben desenvolupats que estiguin, no aconsegueixen arribar al costat de la víctima en aquests minuts crucials, amb la qual cosa la probabilitat de supervivència o de supervivència sense catastròfiques seqüeles cerebrals és molt baixa. Davant d'una persona en aturada cardíaca, per cada minut que transcorre sense fer-se res, la probabilitat de sobreviure disminueix un 10%. Per tant, l'actuació dels primers espectadors no sanitaris en aquests primers minuts és crucial: aplicar senzilles maniobres de ressuscitació cardiopulmonar (RCP) i fer servir un aparell anomenat desfibril·lador. El desfibril·lador és un instrument mèdic, però del què existeixen versions per a ser utilitzades per profans: són els Desfibril·ladors Externs

Automatitzats (DEA). Els DEA són instruments extremadament segurs, senzills de manejar i eficaços, que poden permetre salvar moltes vides, que d'altra manera es perdrien.

En la societat civil dels països occidentals cada vegada hi ha més nombre de DEA que poden ser utilitzats per ciutadans sense coneixements mèdics. Els veiem (i encara en veurem molts més) en instal·lacions esportives, empreses, centres comercials, locals d'espectacles, avions comercials i fins i tot a la via pública. De forma gràfica es diu que "hauria d'haver-hi un DEA al costat de cada extintor". Debades, per a un ciutadà normal la probabilitat d'haver d'assistir a una víctima d'una aturada cardíaca és superior a la d'haver de sufocar un incendi.

No obstant això, què passaria si algú patís una aturada cardíaca mentre està navegant, encara que fos a 100 metres de la línia de la costa? La probabilitat és petita, però real. La mort sobtada pot ser un passatger que ens acompanyi sense haver-lo convidat. Per descomptat, si es tracta d'un navegant solitari, la mort és segura. No obstant això, afortunadament la navegació constitueix gairebé sempre una afició o una professió compartida. Si patíssim un "atac de cor" mentre estem navegant, n'hi hauria prou que els nostres companys de viatge alertessin als Serveis d'Emergències Mèdiques?, en quant temps arribaríem a terra i aconseguiríem un DEA?, podrien els nostres acompanyants o la tripulació salvar la nostra vida? L'única possibilitat de supervivència passa per disposar d'un DEA a bord, que tots els passatgers coneguin la seva existència i que tots sàpiguen reaccionar realitzant maniobres d'RCP.

Per aquest motiu, SUVIT-Grup de Suport Vital, grup constituït per 2 empreses mèdiques amb llarga experiència en el món de l'RCP, el Suport Vital, les emergències i la desfibril·lació, proposa la implementació d'aparells DEA en les embarcacions nàutiques, tant comercials, com d'esbarjo. La normativa legal espanyola és antiquada i no en recull l'obligatorietat, ni tan sols la conveniència, que les embarcacions disposin d'un DEA. Tampoc està reflectit que els tripulants d'una embarcació estiguin formats i acreditats oficialment en Suport Vital Bàsic

(SVB). No obstant això, els actuals coneixements científics, la disponibilitat de moderns i segurs aparells, i el sentit comú fan pensar en el benefici en termes de vides salvades que proporcionaria la instal·lació DEA's i la formació reglada en SVB de la tripulació.

Coneixedors de les limitacions d'espai a la majoria d'embarcacions, podem oferir el DEA més adequat en cada cas. També oferim formació reglada (acreditada pel Consell Català de Ressuscitació, el *Consejo Español de RCP* i l'*European Resuscitations Council*), així com tot tipus de serveis i material d'emergències mèdiques perquè la singladura resulti saludable i segura. Referent a això podríem identificar 6 possibles escenaris:

- El particular propietari d'una embarcació que desitgi incrementar al màxim la seguretat de tots aquells que embarquin en ella.
- El club nàutic que, sia per imperatiu legal, sia per consciència dels seus socis i responsables, hagi de protegir als seus usuaris davant d'una aturada cardíaca a les seves instal·lacions.
- Els armadors de grans vaixells turístics, on la possibilitat que algun passatger pateixi una aturada cardíaca és elevada. Tot i que la majoria d'ells disposa d'un servei mèdic i poden comptar amb desfibril·ladors manuals (d'ús exclusiu per sanitaris), les enormes dimensions de la nau poden dificultar l'accés a ells en menys de 3 minuts.
- Els armadors de vaixells mercants i de pesca, on els serveis mèdics acceptablement dotats són gairebé inexistents.
- Les drassanes d'embarcacions d'esbarjo. Què més valor afegit a una embarcació de luxe pot superar a dotar-lo d'un petit i econòmic dispositiu capaç de salvar una vida?
- Les empreses distribuïdores d'embarcacions d'esbarjo i accessoris de motonàutica i navegació. Un DEA podria resultar més útil que el millor dels GPS-*plotter*, per exemple.

SUVIT-Grup de Suport Vital ofereix a particulars i col·lectius els seus serveis d'Assessoria Mèdica, formació, venda de DEA i el seu manteniment, així com material de seguretat homologat per a embarcacions. A tall d'exemple, un dels nostres darrers clients ha estat l'empresa "Golondrines de Barcelona". Totes les seves embarcacions han estat dotades d'un DEA i tot els tripulants adscrits a l'empresa han estat formats en SVB per SUVIT-Grup de Suport Vital.

Per a més informació, no dubti en contactar amb nosaltres.

Dr. Ricard Molina Latorre
Director Mèdic de SUVIT-Grup de Suport Vital
Telèfon: 609375849
Correu electrònic: ricardmolina@suvit.cat
Web: www.suvit.cat

